

NORSK FRONT.

S. P. ann.

8. 10 42.
O.V. 1942

4. Rindua

Nr. 8

4-2-42.

2. Ark. 8

1508

1942

Nyhetsoversikt.

Sovjet.

Den russiske framgangen fortsetter over hele linjen. Den tyske hær øverstkommanderende, korporal Hitler, har forlenget forlatt sitt hovedkvarter i Smolensk og trukket seg seilrende tiltake til Minsk, hvor han inntil videre føler seg sikrere. Etter Moskva hadde falt, varte det ikke lenge før russerne kunne melde om en stor framgang på midt-sektoren av frontlinjen Leningrad-Smolensk. På en oa. 150 km. bred front rykket de her plutselig fram hele 110 km. i vestlig og sydvestlig retning. Mellom 2 - 3000 byer og landsbyer er blitt gjenerobret av russerne samtidig som henimot 15000 km² russisk jord er blitt rensket for tyskere. Blandt de viktigste stedene kan en merke seg byene Cholm, Adriopol, Orovaro, Olenino, Toropa og Toropetz. Av serlig stor betydning er det at flere jernbaner er avskåret - først og fremst den som fører fra Moskva til Riga over Velikije Luki. - Både Rsjev og Wiasma er langt inn på helt omringet, samtidig som russerne rykker videre fram mot Smolensk og Velikije Luki. Moskva er derfor erklært utenfor fare og det er blitt opplyst at kampene skal føres videre for å frigjøre Leningrad. En kan merke seg at det er Voroshilov som leder operasjonene på dette avsnittet - tiltross for at han forlenget er likvidert av de nazistiske journalister. Den russiske offensiven har danner en stor kile som bl.a. skal avskjære de tyske styrker i nord (under ledelse av von Leeb) fra sydarmeen. - Nærmere detaljer fra dette avsnittet er ikke gitt i de siste dagene. Derimot har det begynt å skje store ting på sydfronten.

H er har russerne gått utenom Mariopol i en bue nord og vest for byen - slik at de har gjenerobret bl.a. flg. tre byer: Perestowoje, Gawrilowka og Losowaja (alle på en linje gjennom Charkow og omtrent rett sydover). Dette betyr at Donezbekkenet som er et meget viktig industristrøk med store kullforekomster, er gjenerobret. Dessuten truer russerne nå Dnjepropetrowsk. Charkow er henimot omringet. Herfra går fronten videre oppover straks øst for Bjelgorod, Kursk og Orel og så vest for Kaluga.

Dette betyr at tyskerne nå har måttet trekke seg tilbake til stillinger som ligger bak den linje de hadde 2. oktober i fjor - dengang Hitler erklarte at sluttkampene nettopp var satt igang og at Sovjets skjebne var beseglet. Molotov påpekte også dette faktum i en tale i slutten av januar, samtidig som han understreket at denne krigen i virkeligheten er en krig om reserver, både i mannskaper, materiell og maskiner - og at den part som har de største reserver kommer til å vinne krigen. Sir Stafford Cripps uttalte ved sin hjemkomst til England at Sovjet nå har 9 millioner mann under våpen og dessuten ubegrensede reserver å øse av. Han antydte at meningen visstnok var at tyskerne skulle få nådesstøtet til høsten eller neste vinter.

Libya.

Her følger fremdeles kampene fram og tilbake i Vest-Cyrenaika. Men i det store og hele har det lyktes Rommel å slå seg videre framover til Benghazi og mot Derna, etter at han hadde fått forsterkninger gjennom Tripolitania. Det engelske tilbaketog har imidlertid ikke vært forbunnet med nevneverdige tap - tvertimot -, i motsetning til tyskeres tilbaketog til Agedabia, da de allierte foruten store mengder materiell også tok ca. 32000 mann tilfange av aksetroppene. En må være klar over at Afrikafronten ikke direkte er avgjørende for krigens utgang. Det kan tvertimot ha sin betydning å holde den gående. Dette

betyr nemlig at aksemaktene stadig må tappe hjemlandene for forsterkninger - forsterkninger som må sendes over Middelhavet og derfor blir sterkt beskattet av den engelske marine. Restene blir ytterligere beskattet av de allierte stridskrefter når aksemaktene kommer tilstrekkelig langt inn i ørkenen. Vi mener derfor at det slett ikke er noen grunn til å se pessimistisk på den forandring som for tiden er inntrådt i Libya - heller tvertimot, når alt tas i betraktning.

Det fjerne Østen.

Vi skal denne gangen innskrenke oss til å gi bare en kortfattet oversikt over stillingen.

I Malaya har nå japsene kommet seg fram helt til sydspissen av Johore. Singapore er derfor direkte truet i neste omgang, men de allierte har fått trukket størstedelen av sine styrker over til Øya før japsene tok Johore. Disse styrkene samt andre rykkes nå til forsvaret av Singapore. Artilleriduellene er nå igang over sundet mellom Johore og Øya. Flyangrepene på Singapore øker stadig i intensitet, men forsvarerne mener å slåss til siste mann. Samtidig meldes at Vavak nettopp har gitt en dagbefaling til Singapore og bedt dem holde stand til de store forsterkninger som nu er underveis, kommer fram.

I Burma er det fremdeles heftige kamper mellom kineserne og japsene i nord, likeså forsvarer de engelske styrkene seg seigt i den sydlige delen av landet. Enkelte steder har de trukket seg tilbake, men tilbaketrekkingen foregår her meget langsommere enn den gjorde i Malaya.

På Filippinene holder general MacArthur fortsatt sine stillinger og det ble opplyst i slutten av forrige uke at han nettopp hadde vunnet en stor seier, idet de amerikanske styrkene hadde slått tilbake og fullstendig tilintetgjort et stortstilet anlagt japansk angrep som ble satt igang med ekstra utvalgte elitetropper. - En amerikansk destroyer har vært inne i bukten ved Manila og senket og beskadiget japanske fartøyer.

På Borneo, Celebes og Java møtes angrepene med forbitret motstand. slik at den japanske lynkrigen er stoppet opp. Særlig voldsomme er kampene i Soerabaja på Java. På Borneo har endel av de viktigste oljefeltene blitt ødelagt. De ble dog helt ødelagt før jap. nådde fram.

Angrepet mot Ny-Guinea og Bismarck-arkipel er foreløpig stanset, etter at japanerne hadde fått forløst utpar steder. Dette er av betydning da japansk herredømme her er en direkte trussel mot Australia. Den viktigste grunnen til at de jap. operasjoner her ble stanset er det store sjøslaget i Makassar-stredet (mellom Borneo og Celebes). Det er tydelig at det nå igjen meldes av japsk tonnage. De allierte flåtestyrker viser tydelig hvem som har herredømmet i Stillehavet. Således ble 6 jap. flåtebasen på Marshall-øyene angrepet sist lørdag-søndag. - av amerikanske sjøstridskropper.

Sveriges holdning

har vi omtalt flere ganger tidligere. Som påvist står størsteparten av svenskene på vår side - og tilslutning øker stadig. I "Dagens Echo" 4-2 ble det således redegjort for det store hjelpearbeid som er satt igang til beste for norske underernærte barn, for eldre og barn og farløse barn, samt nødre og kvinner. Det er nedsatt en hjelpekomite som allerede har utført meget av arbeidet blir understøttet fra alle hold. Svenske kunstnere holder auksjoner over billed- og skulpturer som selges til inntekt for hjelpekomiteen. Det er imidlertid ikke bare de intellektuelle lag som har sluttet mannjevnt opp om saken, men også alle andre deler av den svenske befolkning tar del - særlig ble fagorganisasjonenes innsats i form av verdifulle penge-

bidrag sterkt framhevet. I sin almindelighet ble vi omtalt av svenskerne som "vårt lidende broderfolk". - Det er disse tiltakene, denne virkelige og sanne form for "fellesnytte fremfor egennytte" som quislingene raser så over - ikke minst vesle Vidkun som etter ordre fra sine store herre skal "ordne" opp med Sverige. I allefall truet han følt sist søndag.

Ministerpresidenten,

ja, lyder det ikke storartet. Det er vel det meste en kan si om det hele. Ellers skal vi med det første komme med en nærmere redegjørelse og oversikt over situasjonen. Her skal vi innskrenke oss til å påpeke at det faktisk ikke er skjedd noen reell forandring. Det er jo fremdeles Terboven og tyskerne som har alt å si - spørsmålet er bare hva de tenker å oppnå for seg ved dette skuespillet. Sveriges røst gir oss en klar fornekkelse av hvor stor vekt denne "Statsmandlen" tillegges av andre. Svenske aviser påpeker nemlig at det ikke er skjedd noen forandring i Norge i det hele tatt, uten at marionetteregjeringen har fått en ny tittel eller sjer - den tyske innflydelse blir akkurat like stor som før.

Store ord og fett flekk

sitter ikke fast i halsen sier et norsk ordtak. Flesket er det vanskelig å uttale seg om for oss skikkelige nordmenn, men det er lett å se at de store ordene blir lett nok. For aldri har vi sett så mye sprøyt på en gang, som det avisene presterte å servere for oss i forbindelse med Cirkus-Quislings barnforestilling sist søndag. Bl.a. var det ikke enda på lovmot for Prytzs vedkommende. Han hadde blandt a. ordnet så gruelig storartet med de norske og engelske finansinteressene i Russland etter krigen - til beste for Norge. Står det. Sammenheng er at finansene ble ordnet - ved spekulasjon o.lign. - til beste for firmaet Prytz & Co. Senerehen kjøpte han jo som bekjent godset Stor-Rosen. Og så til beste for landet?

V i k t i g   A d v a r s e l .

Vi har fått bragt på det rene at kriminalpolitiet i Trondheim i januar måned fikk seg bevilget kr. 10000.- til avlønning av spioner og angivere. For å holde det hele hemmelig, er ikke denne summen engang budgjettert. - Meningen er at disse smushanene først og fremst skal inn i de få foreningene som ennå eksisterer, for å finne ut hvem som har mest mot NS og tyskerne - og hvem som arbeider mest intenst mot nyordningen og for vår frihet. - Det er av stor viktighet at dette blir alminnelig kjent - og snarest mulig. Bring det derfor videre.

A d v a r s e l .

Vi advarer på det innstendigste mot de sosiale "fedre" og "mødre". De har ikke en eneste hjemlet praksis, langt mindre noen rettmessig lov el.lign. å støtte seg til. Høle foretagendet er direkte forbrytersk. Vi har bragt i erfaring at selv storangurene politipres. Lange og Lindheim ikke kan finne noe smutthull til å tvinge folk til å stå imot disse fedrene osv. Da de rettet spørsmål til Judas Lie i sakens anledning for å høre hans mening, svarte han at de fikk bare svare folk som måtte spørre, at det var best å stå imot fedrene. Så svakt står altså hele dette lavtliggende tiltaket. - Vi må derfor understreke at det er en direkte forbrytelse å la dem slippe inn eller

Å gi dem de minste opplysninger. Parolen er kort og godt: Spark svina ut. Vi hører vil vår forferdelse at det virkelig finnes enkelte som har latt seg lure til å undertegne det skjemaet som samtidig stikkes i neven på en. Dette må under enhver omstendighet ikke forekomme - vi tilføyer at ingen har noe å frykte av den grunn - selv NS kan ikke straffe noen for at de ikke fyller ut og underskriver et ulovlig papir. Til orientering skal vi gjengi det her:

Hovedperson, navn:	født:
Familieforhold:	
Teoretisk utdannelse:	
Praktisk utdannelse:	
Militær utdannelse:	
Yrke, fag:	
Arbeidsgiver:	
Har De vært frimurer:	
Medlemskap i fagl. organisasjon:	
Medlem av tidligere politisk parti:	
Medlem av N.S.:	
<u>Innstilling til NS.'s arbeid for å gjenvinne vår tapte selvstendighet:</u>	

På baksiden av skjemaet:

Øvrige personer i husstanden, fullt navn osv.

Og så tilslutt:

Jeg erklærer på ære og samvittighet at forestående opplysninger er gitt så fullstendig og riktig som mulig.

Vi anbefaler alle våre lesere å lese dette nøye igjennom - det taler for seg selv.

Tysk fagkunnskap - eller brua som ble borte.

Vi har fått opplyst at den nye brua mellom de to bydelene i Steinkjer ble innviet under stor pomp dagen før lille-julaften. Den skulle være et bevis på den nye tid - og serlig tyskernes serbegavelse i alt. Den hadde kostet oss nordmenn 80 000 kr. Og så lille-juleaften, dagen etter at den var innviet, styrtet den helt og holdent sammen. En mann som tilfeldigvis nettopp var på vei over brua, ble drept. Det er nå sendt bud til Tyskland etter en spesiell undersøkelseskommisjon som skal påvise at det er sabotasje. Alle vet imidlertid at den virkelige grunnen er at tyskerne ikke hadde undersøkt de gamle brokarrerne godt nok, men bygget brua på dem i håp om at alt var i orden. Det var de altså ikke - for det var bare en ganske almindelig isgang i elva som fikk brua til å styrtet sammen. Slik skjodesløshet ville ha vært helt utenkelig i det gamle, demokratiske samfund - som nå fordømmes så sterkt.

Harmonien.

Brannen av Harmonien er uten tvil det mest tragiske som hittil er hendt i Trøndelag. Den er absolutt uerstattelig - og ansvaret skal i sin tid få hvile tungt, meget tungt på nazistene. Vi skal her bare understreke at det gamle styre i Harmonien ble avsatt dagen før brannen, og at det i skrivelsen fra departementet med ordren om entledigelsen het seg at departementet så seg nødsget til å avsette det gamle styre for å sikre Harmonien. - Det gamle styre hadde som bekjent kompet med nebb og klør mot at tyskerne skulle få benytte bygningen til innkvartering osv. - Det nye styre stillet seg meget imøtakkende.

Kristendommens grunnverdier vernas.

Da det har begynt å versere de rareste og villaste rykter m.h.t. hva som egentlig forgikk sist søndag - på våre nye "frihetsdag" - utenfor og i Domkirken, finner vi det berettiget å gi en fremstilling av de faktiske hendelser.

I slutten av forrige uke (26-1) fikk Nidaros biskop telegrafisk beskjed fra Kirkedepartementet at Skancke hadde bestemt at domprost Fjellbu var fratatt sin rett til å forrette høymessen i Domkirken på søndag 1. februar. Samtidig ble det gitt beskjed om at sokneprest Blessing-Dahle (nazitype fra Oslo) skulle ha kirken. Domprosten hevdet overfor departementet at han ville ha sin gudstjeneste selv og at det stred både mot kirkelig tradisjon og lovgivning å gå fram på denne måten. Dette skjedde med biskoppen bisittelse. Den 28-1 fikk biskoppen på ny telegram fra departementet, hvor det fastholdt sin beslutning. For ikke å bryte kirkefreden, fant da domprosten å måtte bøye seg. Istedet valte han å holde sin gudstjeneste kl.14 samme dag - altså etter at nazisten hadde tatt kirken. Dette ble kunngjort i Domkirkens menighetsblad allerede fredag, likesom det også ble kunngjort i Adresseavisen for lørdag 31-1. Annonsen var også sendt til Dagsposten, men her ble den nektet inntatt av de stedlige nazifører - under påskudd av at dette var ordre fra kirkedepartementet. Dette er den første løgnen i sakens anledning.

Søndag 1.febr. kl.11 holdt så Blessing-Dahle sin "guds"tjeneste. Våre medarbeidere som selv var tilstede garanterer at kirken ikke var mere enn nøyaktig halvfull. I avisreferatene het det seg at den var fylt til siste plass. Dette var altså den andre løgnen. - Ved høyalteret var det plassert ett norsk flagg og ett NS-flagg, i hvert av de to sideskipene var det plassert en dyster hirdgutt med hilden svarte klut. - Det skal pointeres at allerede på dette tidspunkt viste E. Lindheim sin absolutte mangel på de mest elementære former for dannelses. Som den pøbel han i virkeligheten er, opptrådte han i kirken med revolver - som tilogmed ble båret helt synlig. Han forholdt seg dog rolig under første del av gudstjenesten. Under altertjenesten - da det som bekjent tilogmed er påbudt absolutt og alminnelig stillhet - begynte han å vandre omkring. På sin vei stutte han rett under kuppelen på kirketjeneren som gjorde ham oppmerksom på det lite sømmelige i hans oppførsel og som dessuten påpekte at det var direkte forbudt å gå omkring på dette tidspunkt. Hertil svarte Lindheim såpass høylydt at flere kunne høre det, at kirketjeneren ikke hadde noe å si og at han heller kunne se å ha seg ut. (Vi påpeker at betegnelsen "pøbel" på dette sub-individet ikke kan eller skal betraktes som noen skjellsord - det er bare en av de beste karakteristikkene vi kan finne) hans egne handlinger viser jo dette til evidens). - Det er hittil helt uhørt og ukjent at noen nordmann har opptrådt inn i en kirke med våpen - selv tyskerne viser bedre kultur, og det sier seg selv så lite.

Allerede kl.12³⁰ kom de første tilhørere til domprostens gudstjeneste - altså halvannen time før den skulle finne sted. Disse stod trass i det usedvanlig kalde været utenfor døren og ventet til den ble lukket opp. Kirken etterhvert henimot full og stadig kom det flere til. Kl.13²⁵ kom allertid Lindheim med et større politiopphud og stengte dørene og lot et folk å gå inn i kirken idet han påstod at gudstjenesten var påbegynt iflg. ordre fra kirkedepartementet. Det hadde da samlet seg store mengder mennesker og strømmen av folk kom etterhvert til - hovedsakelig kvinner jo på denne tiden. Det hele artet seg nærmest som en ren rokkende og det var ikke råd å ta feil av hvor det norske folk sviktet. Det imidlertid ikke lyktes for Lindheim å jage folk bort fra kirken, så ble ved å påstå at gudstjenesten

var avlyst, gikk han med resten av politiet til det hittil uhørte skrik å dra køllene. De slo vildt omkring seg og slo løs på folk som var inn i rekkevidde. En eldre dame ble en stund stående foran Lindheim. Hun rakte bare armene ut til siden og sa at ville han slå - så versagod. Og Lindheim slo - dennegangen riktignok ikke med køllen men med knyttneven. Hennes mann gjorde forestillinger for Lindheim - i meget forsiktige ordslag - og ble følgelig slått ned. - Menneske massen hadde nå nådd opp i nærmere 3000 - de stod tett i tett helt fra døren i domkirken til nedenfor Katedralskolen og Tinghuset. - Biskoppen var i mellomtiden blitt budsendt og innfant seg da tumultene var på det værste. Han spurte Lindheim hva det hele skulle bety, og fikk det svar at gudstjenesten var avlyst. Dette drog han straks i tvil og påekte at da man hadde fått beskjed om saken. Lindheim ble straks usikker i sin påstand og omsider var det klart for alle at han påny hadde vært ute med en frekk løgn. Biskoppen oppfordret folkemassen til å forlate kirkegården og denne oppfordringen ble etterfulgt. En av de tilstedeværende erklærte høylydt for Lindheim at når de skulle se tilbake var det for å følge biskoppens ord - og ikke for å etterkomme "ordre" fra Lindheim.

Etterhvert samlet folkemassen seg ned ved Thomas Angells Stiftelse hvor de sang "Vår Gud han er så fast en borg", "Gud signe vårt dyre fedreland" og to vers av "Ja, vi elsker". Dette skjedde altså samtidig med at Quisling fikk landets "frihet" til tonene av den tyske nasjonalsangen og Horst Wessel-sangen.

Vi skal påpeke at før Lindheim gikk løs på menneskemassen utenfor Domkirken, var han inne i kirken for å forsøke å få arrestert dompross Fjellbu. Som den stigmansmann han er rettet han bl.a. rundt inne i Maskapellet. Dog uten hell, da Fjellbu kom en annen vei enn ventet. Han fikk derfor holdt sin gudstjeneste.

Vi skal også få påpeke at det mest graverende ved hele saken er at Lindsheims aksjon fant sted på selve kirkens grunn. Dette er noe absolutt enestående i vår historie som kulturnasjon. Det har ingen andre sidestykker enn alle de redselshandlinger vi har fått fortalt av om barbariet i Russland og i Spania under kommunistenes herredømme.

Frihetsdagen,

er blitt det store slagordet i nazipressen i anledning 1.februarforestillingen i Oslo. Vi understreker dette samtidig som vi minner om at samme dag ble kinopublikum i to av byens kinoer, Verdens teateret og Rosendal, sperret inne under 19-forestillingen. For å høre på overføringen av Talegulbrands svada fra Oslo. Forestillingene begynte som vanlig, men en god del merket seg at det straks etter kom inn store mengder med politi (ca. 30 mann) og hird og at dørene ble lukket. Men mot kl.19.30 ble lyset plutselig satt på og det ble varslet at en skulle få denne overføringen istedetfor filmen, samtidig som det ble advart mot å forsøke å komme seg ut. Ingen skulle få gå, uten tyskernes etterhvert var det flere som forsøkte å få gå på WC, dette ble til å begynne med innvilget mot at man la igjen hatt, frakk m.v. som pant på at man ikke gikk sin vei. Dessuten ble endel fulgt og passet på seg under en vanlig eksamen. Senere ble også dette nektet, og folk som slo på toget (og hadde returbillett tilogmed) og andre med små barn, også nektet å gå. Det viste seg imidlertid at det var de færreste som i det hele tatt fikk høre noe - dertil var det for mye snakk, skraph og trakk. Følgende uttalelse passer utmerket på denne aksjonen: Vi er blitt så fri, at vi må sperres inne for å høre hvor fri vi er blitt.

Det er imidlertid helt uforståelig at det ennå ikke skal gå an å holde seg borte fra kinoene. På dette punkt er trønderne en rase i seg - langt hinsides vanlige nordmenn. Det er vår største skam for t

~~~~~